

Брижицький Ілля Владиславович
студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: Білан Сергій Олексійович,
доктор історичних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНОЮ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇН АЗІЇ

Україна є однією з провідних аграрних експортерів світу та відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки багатьох країн, зокрема Азії. Значний аграрний потенціал, розвинена інфраструктура та міжнародні партнерські відносини дозволяють Україні постачати зернові культури, олію та інші продукти харчування на ринки Азії.

Україна займає провідні позиції на світовому ринку сільськогосподарської продукції. Зокрема, вона входить до трійки найбільших експортерів зернових культур, особливо пшениці та кукурудзи. Україна традиційно є одним із найбільших світових експортерів аграрної продукції. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, у 2023 р. експорт зернових культур склав понад 49 млн тонн, що на 17% більше, ніж у 2022 р. Основні експортні культури: кукурудза – понад 25 млн тонн; пшениця – 16,8 млн тонн; ячмінь – 5 млн тонн;

Соняшникова олія являється важливою експортною позицією: у 2023 р. Україна експортувала понад 6,2 млн тонн олії, що становило приблизно 31% світового товарообігу цього продукту. Завдяки родючим чорноземам та сучасним технологіям аграрне виробництво в Україні забезпечує високу врожайність [1, с. 12].

Основними споживачами української аграрної продукції в Азії є Китай, Індія, Індонезія, Туреччина та Пакистан. За даними 2023 р., Україна експортувала до Китаю понад 8 млн тонн кукурудзи [8], що становить значну частку загального продовольчого імпорту цієї країни [2, с. 7]. Індія один з найбільших покупців української соняшnikової олії, а саме близько 2 млн тонн у 2023 р. Крім того, Туреччина імпортувала продукції на суму 1,994 мільйона доларів США, що становить 9% від загального обсягу аграрного експорту України. Пакистан та країни Близького Сходу активно закупають українську сільськогосподарську продукцію, особливо пшеницю та борошно [6].

Російська агресія спричинила суттєві загрози для українського аграрного експорту. Зокрема, блокування чорноморських портів у 2022 р. призвело до зриву постачань та зростання цін на продовольство в азійських країнах. Проте ініціатива «Зернова угода», укладена за підтримки ООН і Туреччини, сприяла частковому відновленню експорту [3, с. 15]. Однак у липні 2023 р. росія вийшла

з угоди, посилаючись на невиконання її умов Україною.

Для подальшого зміцнення позицій на азійському ринку Україна має розширювати транспортні маршрути, зокрема через порти Дунаю та залізничні шляхи до Європи з подальшим транзитом до Азії. Крім того, перспективним напрямом є активізація співпраці з країнами АСЕАН та розширення інвестицій у переробку сільськогосподарської продукції [4, с. 9]. Зміцнення торговельних зв'язків та розвиток інфраструктури сприятиме стабільності продовольчих потоків між Україною та країнами Азії.

Окрім проблем зі сторони країни-агресора, на азійських ринках українська продукція стикається з низкою бар'єрів, які ускладнюють її конкурентоспроможність. У деяких країнах встановлені високі мита на імпорتنі агропродукти. До таких відноситься Індія, яка має значні мита на імпорт пшениці та кукурудзи, що змушує українських експортерів шукати альтернативні ринки або адаптувати стратегію постачань. Окрім цього до імпортованої української агропродукції висувають суворі вимоги до якості та безпеки продукції. Такі бар'єри встановлюють Японія та Китай. Останній встановлює жорсткі вимоги до залишкових рівнів пестицидів та генетично модифікованих організмів у зернових культурах, що призводить до обмеження доступу української продукції до цих ринків.

Не зважаючи на вищеописані загрози, Україна має значний потенціал для розширення експорту не лише сировинної продукції, а й перероблених продуктів з високою доданою вартістю. До таких відноситься українське пшеничне борошно. Воно має високий експортний потенціал, особливо на ринках Близького Сходу, Південної Азії та Китаю. Зважаючи на розвиток тваринництва та птахівництва в Азії, українські кормові добавки, шроти та комбікорми потенційно можуть знайти стабільний ринок збуту та позмагатися з провідними експортерами цього ринку.

Таким чином, Україна відіграє стратегічну роль у забезпеченні продовольчої безпеки Азії. Попри військові та логістичні виклики, країна продовжує постачати зернові та олійні культури, що допомагає стабілізувати світовий продовольчий ринок. Подальше зміцнення торговельних зв'язків та розвиток інфраструктури сприятиме стабільності продовольчих потоків між Україною та країнами Азії.

Література:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Аналітичний звіт за 2023 рік. URL: <https://minagro.gov.ua/>
3. ООН. «Зернова ініціатива»: наслідки та перспективи. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zemelne-agrarne-pravo/zernova-ugoda-i-ninishniy-stan-agrosektoru-v-ukrayini.html>
4. Азійський банк розвитку. Продовольча безпека та міжнародна торгівля. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/21638/20112>
5. ФАО ООН. Світовий продовольчий ринок: тенденції та прогнози. URL: <https://www.zerno-ua.com/news/fao-povidomlyaye-pro-padinnya-indeksu-prodovolchih-czin/>
6. Звіт Міністерства аграрної політики та продовольства України щодо обсягів експорту зернових та олійних культур у 2023 році. URL: <https://ukragroconsult.com/news/eksport-zerna-perevyshhyv-332-mln-tonn/>

7. Статистика експорту соняшникової олії з України у 2023/24 маркетинговому році. URL: <https://forbes.ua/news/ukrainski-agrarii-ta-pererobniki-zibrali-92-mlrd-vid-oliynogo-eksportu-v-2024-rotsi-14012025-26253>

8. Дані про обсяги імпорту кукурудзи з України до Китаю у 2023 році. URL: <https://latifundist.com/blog/read/3133-nichogo-osobistogo-yak-kitaj-zamistiv-majzhe-ves-agroimport-z-ukrayini>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.